

**Plaatsingslijst van de
collectie H. van der Horst
betreffende H.C. Kohlbrugge**

**Geboren 1942
Jaren van het archief 1969-2014**

Samengesteld door Wim Berkelaar

Collectie HDC | Protestantse Erfgoed
Bibliotheek Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 427
Oktober 2018

Inleiding

Hoe het archief van Hans van der Horst bij het HDC kwam

Na de begrafenis van Hebe Kohlbrugge in december 2016 sprak ds. Hans van der Horst ondergetekende aan en zei over heel wat correspondentie van en met haar te beschikken. Of dat (ook) geen onderdak kon vinden bij het Historisch Documentatiecentrum, waar ook het (schaarse) archief van Hebe Kohlbrugge naar toe was overgebracht. Op 21 juni 2017 reisde ik naar Boxmeer en kwam terug met een collectie brieven en documenten die betrekking had op leven en werk van Hebe Kohlbrugge, vanzelfsprekend in samenspraak met archiefvormer Hans van der Horst, met wie ze veelvuldig correspondeerde.

Beknopte biografie van Hans van der Horst (25 juni 1942)

Hans Pieter van der Horst werd geboren in Zwolle. Hij deed in 1961 eindexamen gymnasium en studeerde enkele jaren geschiedenis aan de Universiteit Utrecht voordat hij overstapte naar theologie. In 1967-1968 studeerde hij dankzij bemiddeling van Hebe Kohlbrugge een jaar aan de Husfaculteit in Praag. Kohlbrugge en Van der Horst kregen al snel een hechte band, wat ertoe leidde dat ze in het voorjaar van 1969 samen reisden door Roemenië, Hongarije en Tsjechoslowakije voordat ze via Dresden huiswaarts keerden. In 1970 legde Van der Horst zijn kerkelijk examen af, waarna hij enkele jaren werkzaam was als jeugdvicaris in Utrecht. In 1972 werd hij beroepen als gemeentepredikant Ouwsterhaule-Scharsterbrug. In 1977 werd hij predikant in Boxmeer-Vierlingsbeek. Hij stond daar tien jaar, toen een beroep op hem werd uitgebracht door de gemeente Heumen-Overasselt. Hij zou hier tot 2004 predikant blijven (vanaf 1992 halftijds). Dat jaar trad Van der Horst vervroegd uit na in 2002 door een hersenbloeding te zijn getroffen. Van der Horst en Kohlbrugge bleven sedert zijn studietijd contact onderhouden, een contact dat na 1995 nog geïntensiveerd werd dankzij de oprichting van de Stichting Kerkelijke Gemeentecontacten Oost-Europa, waarvan Van der Horst de spil werd en Hebe Kohlbrugge plaatsnam in het bestuur. Decennia lang deelden Hebe Kohlbrugge en Hans van der Horst niet alleen een passie voor het evangelie maar ook voor Oost-Europa, dat beiden decennia lang geëngageerd bezochten, altijd met de intentie om de verdrukte kerk en theologie achter het IJzeren Gordijn te steunen.

Wim Berkelaar, oktober 2018

Zie voor het archief van Hebe Kohlbrugge coll. nr.: 1134.

Plaatsingslijst

Alle beschrijvingen betreffen één omslag, tenzij anders is aangegeven.

- 1 Brieven, uitnodigingen en adreslijsten betreffende de viering van verjaardagen van Hebe Kohlbrugge, 1989-2014.
- 2 Brief met beschouwing over Bijbelboek Mattheüs van Hebe Kohlbrugge en een brief van J. van der Werff (predikant van de Domkerk in Utrecht), 1973-2002.
- 3 Brieven van Hebe Kohlbrugge en (afschriften van) brieven van en aan J.J. Buskes, Ad den Besten, Wim Stougle, Peter Morée, Miloš (Rejchrt?), R. Kranenborg, ca. 1970-1996.
- 4 ‘Zum Gedenken von Hanna Kohlbrugge, die am 13. Dezember [1999] tödlich verunglückte, 22 december 1999.
- 5 Overlijdensadvertenties van Hanna Kohlbrugge (1911-1999) en Ida Louise Kohlbrugge (1908-2001), 1999-2001.
- 6 Deelnemerslijst bijeenkomst over Comenius, 1992. 1 stuk.
- 7 Advent-brieven Hebe Kohlbrugge, 2009, 2012.
- 8 Stukken betreffende het eredoctoraat van Hebe Kohlbrugge, 14 mei 1991 aan de Karelsuniversiteit in Praag, 1991-1996.
- 9 Briefkaarten van ‘Hein en Bep’ aan Hebe en Hanna Kohlbrugge, een kaart van Jan Slomp, de laudatio van erepromotor Jacob Trojan en een uitnodiging voor de 97ste verjaardag.
- 10 Condoleance-brieven en kaarten en krantenartikelen na het sterven van Hebe Kohlbrugge, 2016.
- 11 Kranteninterviews, rondzendbrieven en een protest van Hebe Kohlbrugge tegen een tentoonstelling in de Domkerk in Utrecht over Palestijns leed, 2011-2016.
- 12 Brieven van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst, afschrift brief van ds. W. Janssen, hervormd predikant te Amstelveen aan Hebe Kohlbrugge en rondzendbrieven, ca. 1983-2014.
- 13 Afschrift rondzendbrief Hebe Kohlbrugge bij de herdenking van de aanslag op Hitler op 20 juli 1944, 31 juli 2014.

- 14 Afschrift dankbrief Hebe Kohlbrugge aan Tsjechische christenen voor de haar toegekende medaille, 23 oktober 2013.
- 15 Brieven en kaarten Hebe Kohlbrugge over haar komende honderdste verjaardagsfeest (april 2014), 1 december 2013, 14 februari 2014 en 6 maart 2014.
- 16 Kerstbrief Hebe Kohlbrugge, november 2011.
- 17 Briefkaart en briefje Hebe Kohlbrugge, onder meer over H. Berkhof, 31 mei 1988.
- 18 Brieven Hebe Kohlbrugge over onder meer de jaarlijkse kerstbrief waarmee ze wil stoppen, 2012.
- 19 Nieuwjaarsbrief Hebe Kohlbrugge, onder meer over haar commentaar op de Islamnota 'Integriteit en respect', 1 januari 2012.
- 20 Brief Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst over Israel en een boek van S. Gerssen, 25 mei 1998.
- 21 Verzoeken van Hebe Kohlbrugge tot betaling aan onder meer de Stichting Kerkelijke Gemeenteopbouw Oosteuropa en Glaube in der 2. Welt, 1998.
- 22 Brieven Hebe Kohlbrugge betreffende het International Fellowship of Reconciliation, 1999.
- 23 Brief Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst over de uitgave van Samenspraak, 11 april 1999.
- 24 Brief Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst betreffende de rectificatie van een brief, 12 juni 1999.
- 25 Brief student TU Oudestraat over zijn theologische scriptie over de achtergrond van de nieuwtestamentisch eschatologische verwachting in het Oude Testament, 6 september 1999.
- 26 Perspectieven van de Evangelische Kerk der Boheemse Broeders, 1999.
- 27 Brief Hans van der Horst aan Froukje de Hoop, 27 oktober 1999.
- 28 Brieven Hebe Kohlbrugge en Hans van der Horst betreffende Oost-Europa, vooral Tsjechië, 1999.
- 29 Brief Hans van der Horst aan Willem van der Meiden over de Praagse zomer van 1969, 26 juli 1999.
- 30 Briefjes van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst, 9 november 1999.

- 31 Verslag over de werkzaamheden van de Stichting Kerkelijke Gemeenteopbouw Oost-Europa, 1999.
- 32 Briefje Hans van der Horst aan Hebe Kohlbrugge over de Stichting Kerkelijke Gemeenteopbouw Oost-Europa, 13 november 1999.
- 33 ‘Zum Gedenken an Hanna Kohlbrugge, die am 13. Dezember [1999] tödlich verunglückte’.
- 34 Briefjes Hebe Kohlbrugge en Hans van der Horst, januari 2000.
- 35 Brief Hans van der Horst over *Putten, de razzia en de herinnering* van Madelon de Keizer, 11 augustus 2000.
- 36 Artikel Een leven lang tegen de stroom, over Hebe Kohlbrugge, 6 mei 2000.
- 37 Preek van F.W. Marquardt, 12 december 1999.
- 38 Brieven van Hebe Kohlbrugge en Hans van der Horst, 2001.
- 39 Notities over Charta 77, z.d.
- 40 Briefjes van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst, 2001-2002.
- 41 Afschrift briefje aan Jakub (Trojan), 2001.
- 42 Brieven van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst, 2001-2003.
- 43 Afschrift van een schrijven over de vraag waarom de hervormde kerk lid blijft van de Wereldraad van Kerken, z.d.
- 44 (Afschriften van) Brieven van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst en anderen in verband met Oost-Europa-activiteiten, 2004.
- 45 Brieven en notities van Hebe Kohlbrugge, onder meer over psychiater Herman Musaph, z.d en concept-rondzendbrief van Hebe en Hanna Kohlbrugge, 1992.
- 46 Drie toespraken (van Piet van Veldhuizen, Froukje de Hoop en Arie Spijkerboer) bij de presentatie van de autobiografie *Twee maal twee is vijf. Getuige tussen Oost en West* van Hebe Kohlbrugge 26 april 2002 in Utrecht, met daarbij recensie in Trouw, 31 mei 2002
- 47 Brief van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst over W. Balke en Tsjechië, 4 mei 1994.

- 48 Brieven van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst over diverse Oost-Europese aangelegenheden, 1993-2003.
- 49 Brieven en kaarten aan Hebe Kohlbrugge, onder meer van Heleen Zorgdrager, 18 april 2005.
- 50 Brieven van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst en verzoeken om steun, onder meer van de stichting Kifaia, 2005-2006.
- 51 Exegese van het Bijbelboek Mattheüs door Hebe Kohlbrugge aan de hand van F. Breukelman, z.d.
- 52 Afschrift brief Hebe Kohlbrugge aan Antje Koelewijn, 23 september 2005.
- 53 Brieven Hebe Kohlbrugge over de Letse kerk, 2001.
- 54 Stukken betreffende de nalatenschap van D.J. Kohlbrugge, 2000.
- 55 Afschrift briefwisseling tussen Hebe Kohlbrugge en de Tsjechische student Jan Dus, 1993.
- 56 Afschrift brieven van Hebe Kohlbrugge aan Karel Deurloo en Gerhard ?? over Tsjechische studenten, 1981-1995.
- 57 Stukken betreffende Stichting Kerkelijke Gemeenteopbouw Oost-Europa, 1995.
- 58 Brieven en foto's van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst, 1992.
- 59 Afschriften beschouwingen van Hebe Kohlbrugge over Bijbelboek Mattheüs, 2006
- 60 Brief van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst over (de onzin van) kinderdiensten in de kerk, z.d.
- 61 Brieven van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst over onder meer Mattheüs en over de situatie in het Midden Oosten, 2007.
- 62 Afschrift van brief aan Hebe Kohlbrugge van een Tjechische lezer van haar commentaar op Bijbelboek Mattheüs, 2007.
- 63 Brief van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst over de kerstbrief, 5 juli 2008.
- 64 Afschrift brief Hebe Kohlbrugge aan Jan Dus, 16 februari 2008.
- 65 Brieven van Hebe Kohlbrugge en Hans van der Horst, onder meer over filosoof Theo de Boer, 2008.

- 66 'Nachtrag' van Hebe Kohlbrugge, 19 november 2008.
- 67 Brieven van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst, 2009.
- 68 Brieven van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst, 2009-2010, onder meer over haar 95ste verjaardag in 2009.
- 69 Briefje Hans van der Horst aan Hebe Kohlbrugge over onder meer christendom en islam, 25 augustus 1989.
- 70 Briefwisseling tussen Hebe Kohlbrugge en Jan Čapek, 1992-1996.
- 71 Dankbrief Hebe Kohlbrugge aan allen die meehielpen aan het Oost-Europawerk, dit naar aanleiding van de toekenning van de Erasmusprijs aan Václav Havel, november 1986.
- 72 Afschrift brief Hans van der Horst aan Hebe Kohlbrugge over W. Balke en het Instituut voor kerkgeschiedenis, 17 september 1992.
- 73 Brief Hebe Kohlbrugge over Israel en de palestijnen, 25 maart 1993.
- 74 Brief Stichting IJsselvliedt met de beschikking dat 9000 gulden ter beschikking komt voor een Tjechisch theologiestudent, 15 april 1997.
- 75 Brief van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst t.g.v. diens 25-jarig ambtsjubileum in Boxmeer, 27 mei 1997
- 76 Brief van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst over allerlei, 15 maart 1997.
- 77 Brieven Hebe Kohlbrugge en Hans van der Horst over de vertaling van Gods venster: meditaties op weg naar Pasen, 2 en 4 juni 1997.
- 78 Nadere briefwisseling van Hans van der Horst en Hebe Kohlbrugge over de vertaling van Gods venster in het Tsjechisch , 1997.
- 79 Brieven Hebe Kohlbrugge en Hans van der Horst, onder meer over de Koran en de Islam en over een preek van Hans van der Horst, 1997-1998.
- 80 Brieven Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst over hun connecties in Tsjechië, 1998.
- 81 Brief van Hebe Kohlbrugge aan Hans van der Horst over christenen en christenvervolging, 3 maart 1998.

- 82 Afschrift van column Eduard J. Bomhoff uit NRC Handelsblad met aantekeningen van Hebe Kohlbrugge, 1998.
- 83 Afschrift Briefwisseling Hebe Kohlbrugge en Thomas Biser, 1998.
- 84 Conferentie in Bazel waar Hanna Kohlbrugge sprak over de positie van christenen in de wereld, 1998.
- 85 Nota 'De PKN in gesprek met de islam', 2009.
- 86 'Ook wie het fout heeft, mag bestaan'. Bijdrage van Hans van der Horst aan de 97ste verjaardag van Hebe Kohlbrugge, 2011.
- 87 Brieven van Hans van der Horst aan Hebe Kohlbrugge, 2001-2006.
- 88 Bespreking door Hans van der Horst van *Twee maal twee is vijf* van Hebe Kohlbrugge, verstuurd in een brief van 29 januari 2004. Plus tekst van een laudatio op Hebe, deel van zijn (ongepubliceerde) memoires *Gesprekken met het geheugen*, z.d.
- 89 Tekst van toespraak van Hebe Kohlbrugge bij haar 95ste verjaardag, 2009. Plus gebed bij haar verjaardag.